

Zpravodaj

obce Rusava

ZÁBAVNÉ BLUDIŠTĚ

Neon, Světlana, Lumiér von Zářiffka a Voltík by rádi zanesli své žárovky
na správné místo. Pomůžeš jim? Najdi každému správnou cestu,
která je zavede ke sběrné nádobě.
Pozor, abys cestou nezabloudil.

ekolamp

www.ekolamp.cz | www.ekolampov.cz | www.zarivkovi.cz

Vážení a milí, jen jsme se párkrát zatočili a už je tu krásné horké léto. Ať už trávíte tyto dny sluněním, koupáním, odpočinkem nebo pracovně... vítejte u dalšího vydání rusavského zpravodaje.

Pan starosta se v úvodu tentokrát roze-psal hlavně o provedených staveb-ních a jiných investičních i neinvestič-ních akcích.

Oakcích, které se v naší obci konaly, si sice moc nepočtete, ale o to více jsme přidali fotografií, abyste mohli alespoň trochu nakouknout. I když se dveře škol už zavřely a děti si užívají prázdnin, ješ-tě se za dveře té naší, rusavské vrátíme, abychom vám přiblížili, co všechno ještě žáci i jejich učitelé mimo výuku stihli. Jako vždy se náš pravidelný do-pisovatel Daniel Krajcar roze-psal o jeho srdeční záležitosti a tou je bezpochyby rusavská kopaná ve všech věkových kategoriích. V historickém okénku na-hlédneme na tradici stavění a kácení májí. Dozvíte se také, odkdy a odkud se v rusavském katolickém kostele ob-jevil oltář a co ho ještě v letošním roce čeká. Závěrečná rubrika Zajímavosti patří nejen další části cestování do Patagonie. Možná ho znáte... běžně je to nenápadný chlapec, ale jakmile přiloží trubku ke rtům, začnou se dít věci... ano, mluvím o Jardovi Českoví a poslední příspěvek je věnován právě jemu a jeho velkému úspěchu, kterého v tomto školním roce dosáhl.

Opět vám přeji příjemné počtení...
-LM-

DĚNÍ V OBCI ...

O mistra rusavské kuchyně 30. 3. 2019

Slovo má starosta ...

Přehled některých investičních i neinvestičních akcí

Přestavba vozidla PV3S

Nákladní automobil PV3S má stále obrovský význam v silniční dopravě, hlavně v horských oblastech. Bývalá neodmyslitelná součást vojenské techniky nám zajišťuje služby širšího rozsahu. Základem přestavby byla kontejnerová nádstavba s možností využití výměny doplňkových příslušenství. Nákladní vozidlo může po úpravě přepravovat kontejnery s různým materiálem nebo nádrž na vývoz odpadních vod z objektů, jež nejsou napojené na kanalizační řad. Dalším doplňkem je kontejner s vyklápěcím zařízením pro popelnice na tříděný odpad. Cílem záměru je maximální využití techniky pro zajišťování služeb pro občany, snížení nákladů na pojištění vozidel i údržbu svozové techniky.

Přestavbu vozidla provedla firma KOEX, spol. s r. o., Zahnašovice.

Celkové náklady 539.000,- Kč

Přestavba 343.000,- Kč

Fekální nádrž 196.000,- Kč

Před...

Po...

Modernizace sběrného dvora

Realizací projektu v odpadovém hospodářství obce s evropskou podporou se vytvořila další kapacita systému likvidace a svozu odpadu. Jejím výstupem bylo pořízení nové vjezdové posuvné brány do sběrného dvora s dálkovým ovládáním na elektrický pohon. Hlavní a důležitou součástí je však stacionární lis pro zmenšení objemu především objemového odpadu, kterého se během roku shromáždí okolo 100 tun. Lis bude odpad stlačovat do speciálního kontejneru, který se svozovým vozidlem přemístí na skládku

nebo výhledově na určené překladiště. Cílem záměru je snížení nákladů na přepravu odpadu, který se zajišťoval v kontejnerech o objemu 7 m³ bez možnosti zhutnění.

Celkové náklady

925.771,00 Kč

Dotace

786.905,35 Kč

Vlastní zdroje

138.865,65 Kč

Řešení separovaných odpadů

Dalším akčním záměrem je řešení separace zejména plastů, ale i ostatních komodit. Nosnou myšlenkou i realizací je rozmístění žlutých plastových popelnic o objemu 240 l do domácností a následný vývoz vytríděných plastů. Popelnice budou na pět let pronajaty občanům a obec bude zajišťovat jejich vývoz upraveným vozidlem Praga PV3S s vyklápěcím zařízením. Další pořízené odpadové nádoby a kontejnery poslouží k doplnění vybavenosti při třídění ostatních odpadů – bioodpad, nápojový karton, papír, sklo.

Celkové náklady

669.251,00 Kč

Dotace

568.863,35 Kč

Vlastní zdroje

100.387,65 Kč

Bohumil Škarpich

Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky

ve dnech 24. 05. – 25. 05. 2019

Výsledky hlasování za územní celky

Kraj: Zlínský kraj

Okres: Kroměříž

Obec: Rusava

Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy	% platných hlasů
495	128	25,86	128	128	100,00

Strana		Platné hlas
číslo	název	celkem
3	CESTA ODPOVĚDNÉ SPOLEČNOSTI	2
5	Občanská demokratická strana	12
6	ANO, vytrollíme europarlament	3
7	Česká str. sociálně demokrat.	7
9	Komunistická str. Čech a Moravy	7
12	Koalice Rozumní, ND	2
16	Vědci pro Českou republiku	4
19	PRO Zdraví a Sport	1
21	Moravské zemské hnutí	2
24	HLAS	1
26	Koalice STAN, TOP 09	8
27	Česká pirátská strana	14
28	Svob. a př. dem. - T. Okamura	26
30	ANO 2011	21
32	Moravané	2
39	Křesť. demokr. unie - Čs. str. lid.	16

Zdroj: www.volby.cz

Nebraňme se ekologii, vyplatí se nám to

Mnozí z nás považují pojmy jako ekologie, společenská odpovědnost nebo ochrana životního prostředí za něco moderního a líbivého, s čím přicházejí ekonadšenci v posledních letech.

Jde však o velký omyl, ochranou přírody se lidé začali zabývat už v průběhu 19. století, sice nepoužívali termíny „ekologie“ a „společenská odpovědnost“, ale již tehdy si uvědomovali, že se krajina v Česku v průběhu staletí hodně změnila a v důsledku lidské činnosti na mnoha místech i značně poškodila.

Osvícení šlechtici proto začali na svých panstvích zřizovat přírodní rezervace, kde bylo zakázáno hospodařit a obdělávat půdu. Nejstarším chráněným územím v Česku a zároveň i nejstarší přírodní rezervací v Evropě je Žofínský prales, který byl vyhlášen již roku 1838 na panství Buquoyů.

V dnešní době si už nevystačíme jen s vyhlášováním chráněných území, je potřeba dělat víc. Firmy při svém provozu přemýšlejí, jak ušetřit energie nejen z důvodů ekonomických, ale také proto, aby šetřily ubývající přírodní zdroje. V kancelářích je úsporné osvětlení, budovy dostaly zateplení, řada firemních materiálů zůstává jen v elektronické podobě, tiskneme jen to, co je opravdu důležité.

Stejně odpovědně se chovají i města a obce. Rekultivují zanedbané plochy, ze svých rozpočtů přispívají na zachování linkových autobusů a vlaků, nahradily veřejné osvětlení za úspornější světla, podporují místní firmy, motivují spoluobčany k důslednému třídění odpadů. Recyklace může pro obce znamenat důležitou úsporu. Zatímco netříděný odpad musí obec předat specializované firmě, která si nechá za jeho likvidaci dobře zaplatit, zpětný odběr elektrozařízení nabízejí kolektivní systémy zcela zdarma.

Zpětný odběr vysloužilých elektrozařízení a jejich následná recyklace se vyplácí hned dvakrát: umožňují totiž opětovně využít materiály a šetří přírodní zdroje. Druhotné suroviny získané z recyklace jsou levnější než nová těžba. Navíc recyklace zamezí úniku škodlivých látek (například rtuti ze zářivek) do přírody.

Zpětný odběr zářivek pro naši obec zajišťuje téměř 10 let kolektivní systém EKOLAMP, který v České republice vytváří hustou síť sběrných míst, přispívá na provoz sběrného místa, zajišťuje přepravu sběrných nádob do recyklační firmy i samotnou recyklaci. Díky tomu obec Rusava šetří finanční prostředky, které bychom jinak museli utratit za likvidaci nebezpečných odpadů.

Ročně se prostřednictvím kolektivního systému EKOLAMP podaří recyklovat kolem 5 milionů kusů zářivek a výbojek. To představuje 25 kg rtuti, která by jinak mohla znečistit vodu o objemu téměř dvou lipenských přehrad. Pomozte i vy chránit své zdraví a přírodu našeho města a nevyhazujte úsporky do koše.

Mapu sběrných míst naleznete na www.ekolamp.cz.

www.ekolamp.cz

Kuličkiáda

DĚNÍ V OBCI ...

Opět po roce se v naší obci konal již 13. ročník kuličkiády.

Tak jako v předchozích 12 ročnících patřilo sobotní odpoledne 11. 5. 2019 velkému turnaji ve „cvrnkání“ kuliček do důlků!!

Členové Aktivního klubu připravili parádní hřiště, zajistili výborné občerstvení a objednali luxusní počasí ☺!!

Účast byla velká ve všech věkových kategoriích a zde jsou konečné výsledky:

- 0–5 let: 1. David Hanák
 2. Ondra Škarpich
 3. Barunka Dudláková
- 6–10 let: 1. Lukáš Janečka
 2. Jirka Mikšánek
 3. Evička Charvátová
- 11–15 let: 1. Míša Třasoň
 2. Tom Škarpich
 3. Eliška Charvátová
- 16–100 let: 1. Ladě Třasoň
 2. Miroslav Srněnský
 3. Katka Kubišová

za Aktivní klub Markéta Korubová a Monika Zelená

MEZINÁRODNÍ VÝTVARNÉ SYMPOZIUM DRŽKOVÁ-RUSAVA 2019

Ewa Ćmok Matykiewicz (CZ), Ladislav Hodný (CZ), Zuzana Medzay (SK), Martin Navrátil (SK), Elzbieta Pierchala (PL), Josef Šarman (SK), Josef Špicl (CZ), Pavel Talich (CZ), Jiří Vráblík (CZ).

Letos se odehrál celkově již 12. ročník výtvarného sympozia. Přesněji řečeno – 11 předchozích ročníků proběhlo v Držkové, letošní 12. ročník sympozia však hostila Rusava. Přechodným domovem a pracovním ateliérem se devíti výtvarníkům ze 3 zemí po dobu jednoho týdne stala myslivecká chata Grůň. 7 účastníků se věnovalo malířské tvorbě, pro 2 zbylé byly pracovními nástroji motorová pila, dláta, brusky a jiné vybavení potřebné pro tvorbu dřevěných soch.

Slavnostní zahájení sympozia se na Grůni odehrálo v sobotu 11. května 2019 v 19.00 hodin. Kurátor sympozia Ing. Jaroslav Šarman zahájil událost krátkým projevem, poté předal slovo zástupci výtvarníků. Krátkým proslovem pozdravili zúčastněné také pan starosta Bohumil Škarpich a místostarosta obce Držková Ing. Lubomír Marušák. Celý večer doprovodila a o bezesporu skvělou atmosféru se postarala kapela Včelařovo jazzové trio. Závěrečná skladba zvedla za bouřlivého aplausu všechny přítomné ze židlí.

V průběhu týdne se výtvarníci věnovali práci na svých dílech. Týden byl poměrně deštivý, a tak se většina malířského úsilí ve formě tvorby akvarelů, akrylů, olejů a jiných výtvarných technik odehrávala uvnitř Grůně. Pouze sochaři sváděli boj s nepříznivým počasím na prostranství před restaurací krytí lehkými přístřešky. V pátek 17. 5. 2019 navštívili

výtvarníky na Grůni děti z rusavské školy – byl to snad jediný den v rámci sympozia, kdy z nebe nespadla žádná kapka.

Pátek byl také vrcholným dnem celého sympozia – den vernisáže. Vernisáž děl zúčastněných výtvarníků odstartovala v 18 hodin za přítomnosti pana starosty Škarpicha s manželkou. Krátké proslovy byly proloženy hrou na violu studentky HAMU Anety Habšudové. Po nezbytných oficialitách došlo na odlehčení ve formě dražby vybraných obrazů. Část výtěžku z této dražby se organizátoři rozhodli věnovat MŠ Rusava. Po dražbě následoval raut a nevázaná debata mezi návštěvníky a výtvarníky, která mnohdy vedla k dohodě o koupi výtvarného díla, což občas mělo za následek odchod kupujícího z vernisáže s obrazem v podpaží. Návštěvníci si také mohli prohlédnout dvě nově vzniklé sochy, které budou umístěny na veřejných prostranstvích obce Rusava.

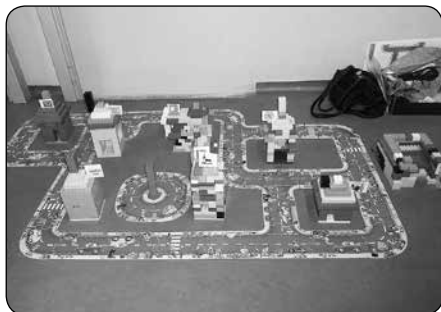
Obavy z pořádání tohoto ročníku sympozia na „novém“ místě vzaly za své mj. i díky přístupu obce Rusava a především pak jejímu starostovi Bohumilu Škarpichovi. Ten neváhal akci podpořit finančně i morálně. Se svou ženou se zúčastnil jak zahájení, tak vernisáže a navíc neváhal podpořit i dobročinnou dražbu.

Rusavo i pane starosto – DĚKUJEME!!!

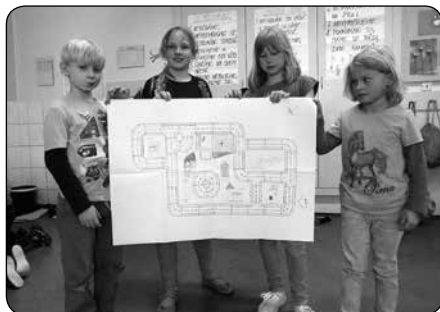
Juraj Habšuda, pořádající z s. Solisko

Polytechnické vzdělávání – „Stavitel města“

NAŠE ŠKOLA ...

7. května se žáci 1. – 3. třídy proměnili na stavitele a kartografy.

Žáci si nejdříve sedli do kruhu a společně vyjmenovali stavby, které se vyskytují v obci a v blízkých městech. Jejich prvním úkolem bylo spojit části silnice pomocí dílků puzzle. Poté si ve dvojicích vybrali, kterou budovu by chtěli postavit. Ke stavění měli k dispozici kostky lega. Svého úkolu se zhostili zodpovědně a do připravené silnice s okolím pak pokládali poštu, školu, kostel, restauraci a jiné budovy. Vytvořili si tak vlastní město, které na závěr museli zakreslit do plánu na velký výkres. Vyzkoušeli si tak práci kartografa a zjistili, že to vůbec není jednoduché, jak se na první pohled zdá. Za svou snahu a úsilí každé dítě dostalo na památku diplom.

Mgr. Petra Regerová

Naši žáci jako výtvarníci

V pátek 17. května jsme se zúčastnili XII. ročníku Mezinárodního výtvarného sympozia Držková-Rusava 2019, které pořádá spolek Solisko. Akce se konala v prostorách myslivecké chaty Grůň, takže jsme výtvarný zážitek spojili s příjemnou jarní procházkou. Na výstavě se nás ujaly dvě ochotné výtvarnice a děti si vyzkoušely enkaustickou techniku, tedy malbu roztaveným voskovým pastelem pomocí enkaustické žehličky. Všichni si spolu s hezkým zážitkem odnesli i krásný obrázek.

Mgr. Jana Fuksová

Předškoláci v 1. třídě

Druhý červnový týden jsme v první třídě začali trošku netradičně, přišli za námi na návštěvu budoucí prvňáci – tedy současní předškoláci.

Věřím, že návštěva se líbila nejen budoucím školákům, protože si vyzkoušeli, co se všechno dělá ve škole, ale i současným prvňáčkům, protože ti se zase mohli pochlubit svým kamarádům, co už všechno umí.

Jak toto setkání probíhalo? Všichni společně jsme si přečetli pohádku „Boudo, budko“ – školáci četli věty a celý text a předškoláci nám pomáhali s obrázkovými slovy. Jakmile jsme pohádku dočetli, počítali jsme zvířátka, zkoušeli jsme psát a nakonec si žáčci vyrobili jedno zvířátko – „žabku“ domů.

Po celou dobu panovala ve třídě pracovní, spolupracující a kamarádská nálada, celou hodinu si všichni náramně užili.

Mgr. Barbora Hrušková

Sportovní dopoledne ve Včelíně

V úterý 11. 6. 2019 jsme se vydali s dětmi autobusem na olympiádu do Včelína. Čekalo na nás spousta soutěží, a tak se děti posilnily svačinkou, pořádně se napily a šly na to. Složili jsme sportovní slib, dostali jsme kartičky s úkoly, které jsme museli splnit. Jako první jsme šli k žabce, u které jsme skákali přes kameny a třídili míčky podle barev, dále jsme navštívili lišku, která měla hodně těžký úkol – trefit míček hokejkou do malinké branky. Děti ale byly moc šikovné a i tento úkol zvládly. Dále jsme se přesunuli za ovečkou, která pro nás měla přichystanou závodní dráhu, se kterou si děti také hravě poradily. Jako předposlední jsme navštívili pejska s kočičkou, u kterých se děti také zapotily. Musely proběhnout slalomem, protáhnout se tunelem a proskočit velkým rámem. Nakonec na nás čekal koník, u kterého se děti také pořádně proběhly. Za odměnu jsme dostali medaile a pamětní list, a i když bylo strašně horko, děti to zvládly a olympiádu jsme si pořádně užili.

Zuzana Švehlíková

Den s Policií ČR

V pátek 14. června se žáci všech ročníků zúčastnili zajímavého dopoledne v zámeckém parku v Bystřici p. Host. Pozoruhodné ukázky a nevšední zážitky pro ně připravila policie a Integrovaný záchranný systém. Program se jmenoval „Den s Policií ČR“ a jeho součástí byly ukázky zadržení nebezpečného pachatele, záchrana zraněného z havarovaného automobilu, předvedení hipologického klubu – práce s koníky vycvičenými k práci na policii, své dovednosti předvedli i pejsci z kynologického policejního oddělení při simulacích různých policejních akcí – např. zadržení pachatele, hledání výbušniny apod. Žáci viděli také záchranu tonoucího, a byli tak poučeni, jak se v takových krizových a náhodných situacích chovat a o tom, že nikdy nemohou tonoucího zachraňovat sami z vody, ale vždy musí přivolat pomoc

nebo hodit tonoucím plovoucím předmět, kterého se může držet, a zůstat tak částečně nad hladinou.

Po ukázkách činností Integrovaného záchranného systému si žáci mohli u jednotlivých stanovišť vyzkoušet nebo si prohlédnout zblízka vybavení pracovišť - policie, hasičů nebo záchranářů, což bylo spojeno s plněním drobných úkolů, za které pak získávali malé odměny.

Věřím tomu, že si všichni nevšední den se zajímavými zážitky užili. Všem účastníkům touto cestou děkujeme za pěkný den.

Mgr. Barbora Hrušková

Hurá na prázdniny

Rok uběhl zase jako voda a máme tu opět slíbené léto a hlavně prázdniny. Zúčastnili jsme se spousty akcí – divadla v Chomýži i na Rusavě, koncertů v Bystřici pod Hostýnem, dětského dne na zámku, keramické dílny v zimě a na jaře, přehlídky dravých ptáků, malé technické univerzity atd. Rozloučili jsme se s předškoláky, kterých bylo letos 8, a už se nedočkavě těší do školy a my jim přejeme, ať se jim ve škole líbí a nosí domů samé jedničky. V září přivítáme 5 nových dětiček, které se určitě už těší na nás a my na ně taky.

Byl to rok plný tvoření, sportování, zpívání, běhání, dovádění a také lumpačení, ale celý rok děti pilně pracovaly, a tak si ty prázdniny opravdu zaslouží. (A troufám si říct, že i paní učitelky :))

Zuzana Švehlíková

SK Rusava - fotbal - jaro 2019

Školička:

Nejmenší rusavští fotbalisté sehráli na jaře čtyři přátelské zápasy. Domácí utkání na naší nové umělé trávě obě vyhráli (Prusinovice 7:5, Rymice 7:1), odvety na hřištích soupeřů skončily v Rohálově remízou 8:8, v Rymicích jsme okusili pocity poražených (3:5). Nejlepším kanonýrem týmu je Kuba Mozola - 10 gólů, Tom Strýček se ze vstřelené branky radoval devětkrát, Radim Janečka a Honza Klement třikrát. Hlavně mám radost, že kluci chodí na tré-

SPORT ...

ninky. Kádr je v rámci možností jakžtakž široký (i když čítá asi o dvacet jmen méně než výběr Jindřicha Trpišovského), proto od nové sezony budou špunti v kategorii mladší přípravka reprezentovat Rusavu i v mistrovských zápasech. Soupeři budou samozřejmě kvalitní, přesto doufám, že nám radost z fotbalu nevezmou. Pokroky dělají kluci i já - už rozeznám Edu Gregora od Honzíka i bez triček se jmennovkami, které jim rodiče kvůli mému tápání pořídili.

Starší příprava:

Úvod jarní části nám vyšel slušně. Tři výhry v prvních pěti kolech i díky dobrému losu. Pokud si ale kluci nebo rodiče mysleli, že jsme skoro mistři světa, následující série čtyř zápasů proti silným soupeřům bez bodu nás vrátila na zem. Ale konec dobrý, téměř všechno dobré. Poslední dva zápasy nám vyšly na jedničku s hvězdičkou. Připsali jsme si v nich naši rekordní výhru (20:3 v Rymicích) a především v posledním

domácím zápase vítězství proti silnému Chvalčovu, čímž kluci splnili můj tajný úkol (aspoň jednou porazit tým z vedoucí čtyřky - na poslední chvíli, ale přece...). Vycházely nám hlavně začátky zápasů. Skoro ve všech utkáních jsme vstřelili první gól, bohužel na konci byly občas slzičky. Hlavně po obou zápasech s Loukovem. U nich jsme na „pampeliškovém poli“ neudrželi vedení 3:0, doma jsme ztratili zápas i přes náskok 4:1.

Celkově ale hodnotím sezonu jako vydařenou, v naší skupině jsme obsadili páté místo, devětkrát jsme vyhráli, dvanáctkrát jsme byli horší než soupeř. Do tabulky jsme si tudíž připsali 27 bodů při skóre 173:192. V našem dresu běhal nejlepší střelec skupiny - Kuba Vinklarčík, který zatížil konto soupeřů fantastickými 86 góly, 24 gólů vstřelil David Hudec, 18krát si mohl zakřičet „hurá“ Milda Zachara. Na druhé straně v brance odváděl dobrou práci Michal Třasoň (i když v potoku odvádí ještě lepší...). Naše největší opory Hudec a Vinklarčík jsou též našimi „železnými hochy“, když jako jediní odehráli všech dvacet jedna zápasů.

Starší žáci:

Do druhé poloviny sezony, jarní části soutěže tým trenéra Luboše Dědiče vstupoval s cílem aspoň ročník dohrát bez finančního postihu. Přes zimu se odstěhovali bratři Mirgové, a i když tým doplnili kluci ze Slavkova, bylo zřejmé, že soupeře trápit příliš nebudeme. Vždyť téměř polovinu kádra tvořili kluci z přípravy - o dvě kategorie nižší. Tak pozitivum,

že se alespoň do budoucna otrkali. V brance sice dělal, co mohl (nemožné na počkání, zázraky ihned) Samuel Svoboda, ale i tak na jaře bohužel nula bodů, celkově pět při skóre 13:120.

Muži:

Nádherné jaro má za sebou rusavský fotbalový fanoušek. Chvilí jsme dokonce věřili, že jarní část proletíme bez ztráty kytičky, což se ale nestalo, neboť jsme nezvládli domácí zápas s lídrem tabulky z Tučap a také ve velmi improvizované sestavě hned následující soubor v Rymicích. Jinak to ale byla jízda. Svěřenci Honzy Uruby dali čtyři góly Míškovcům, pět Hlinsku, Loukovu, Zahnašovicům i Martinicům, šest Žeranovicům a dokonce sedm Rajnochovicům a Ludslavicům. Třešničkou na dortu byl poslední zápas sezony, kdy jsme doma proti Roštění docílili jednoho z nejvyšších vítězství v 70leté historii rusavské kopané, díky výhře 13:2 (!!!) jsme vstřelili více než sto gólů v jedné sezoně!!!

Nejvíce se na tom podílel ten, o kterém zpívala Lucie Vondráčková (ať je jak vítr...), Honza Havránek. Skóroval 30krát. Nejlepší střelec minulých sezon Michal Vaculík si letos připsal 20 zářezů. Ale nebylo by fér zmiňovat pouze útočníky. Dost gólů vstřelil i stoper Vávra (10), Zelený svůj comeback oslavil góly kopírujícími naši úspěšnou éru v okresním přeboru - klídeček, placírka po zemi přesně k tyči. Střelecky potentní byl i záložník Sedlář (14), právě v záloze jsme byli nejsilnější. Na virtuosity Třasoně, Polu či Bílka byla radost pohledět. Do obrany dobře zapadl mladý Radim Pavelec a naše brankářské duo BB (ne Brigit Bardot, ale Benkovič–Bednář) si připsalo 8 čistých kont. Takže zatímco lidé ve městech se scházeli na demonstracích proti Andrejovi, na Rusavě se opět lidé začali scházet na fotbale. Hlavně proti Prusinovicům byla návštěva neuvěřitelná, tolik lidí sedělo na tribuně naposledy dvanáct let zpátky, když jsme bojovali o postup do I. B.

Ročník 2018/19 tedy končíme na 3. místě, uhráli jsme 47 bodů při skóre 101:42. Rusava vstřelila v soutěži nejvíc branek. Všichni si jistě přejeme, aby nám euforie z velké části zapříčiněná návratem rusavského světoběžníka Miry Třasoně vydržela i na podzim, ale „je to kulaté“, plánovat něco ve sportu (i v životě) je hodně ošidné.

Daniel Krajcar

Foto: Týdeník Kroměřížska

Sportovní sezona

Tak je tady zase další polovina roku a pro naše mladé hasiče více než polovina soutěžní sezony. Z 13 závodů máme za sebou 8 a ten poslední byl pro náš tým mladších žáků nejúspěšnější.

Loňskou sezonu jsme završili a celkově měli úspěšnou, proto jsme doufali, že děti nám vydrží i přes zimní přestávku. Po příchodu jara nás děti mile překvapily a s nadšením se těšily na novou sportovní sezonu. V podzimním a jarním období jsme přijali další členy do družstva mladších žáků, takže nebyl problém postavit dvě družstva: jak mladší, tak i starší žáky.

Bohužel počasí na jaře nám moc neprálo na trénování s vodou, tak se s napětím čekalo, jak se bude dařit na prvním závodě, který se konal v Rymicích. Tam nás překvapily oba týmy, kde mladší skončili na 4. místě a starší na místě 2. Od té doby se mladší tým umísťoval kolem 4. místa, dvakrát byli až sedmí, ale zatím (pozn. redakce: do uzavěrky příspěvků) v posledním závodě v Ludslavicích nejen nás překvapili 2. místem.

Starší žáci jsou od prvního závodu jak na houpačce. Nasbírali i 2krát 4. místo, ale jinak se jim smůla lepí na paty, někdy na ruce. V průběžném pořadí se nachází starší družstvo na 6. místě z 16 soutěžících a mladší jsou na místě 4. z 18 týmů.

Veškeré výsledky můžete sledovat na nástěnce hasičské zbrojnice. Určitě tady musím poděkovat všem, kteří pomáhají s naší mládeží: rodičům, kteří dbají na docházku dětí a taky se účastní závodů, trenérovi Ludkovi Mikšánkovi a také členům SDH Rusava, manželům Pavelcovým, kteří pomáhají s trénováním a taky se účastní všech závodů. Určitě nesmím opomenout obec Rusava, která nás nejen finančně podporuje. Držte nám palce, ať se dětem i nadále daří.

A na závěr bych chtěl vzpomenout a pozvat vás po roční přestávce na „Rusavské hasičské hry“ na rybníku pod Čecherem, které se uskuteční v sobotu 10. srpna 2019 od 13:00 hodin. Budou trošku změny v soutěžní disciplíně, ale doufám, že se vám budou líbit a zase se u něčeho dobrého příjemně pobavíte.

starosta SDH Luboš Mikšánek

Stavění májů

*„Ej, májek, májek, zelený májek,
gdo ho postavil, švarný šohajek.“*

Máje se stavěly kolektivní nebo individuální a tradice tohoto obyčeje sahá až do středověku. Stavění kolektivních (velkých) májů je v evropském městském prostředí doloženo již ve 13. století a první české máje se objevují v 15. století. Nejstarší český doklad soukromé májky, která byla postavena dívkou, pochází z roku 1422.

Máj se stavěl v den sv. Filipa a Jakuba, v podvečer Prvního máje, ale také o letnicích či na císařský hod, tedy na církevní svátek „posvěcení chrámu Páně“ (hody), který se slaví

HISTORIE ...

Kácání mája 25. 5. 2019

Vítání občánků 1. 6. 2019

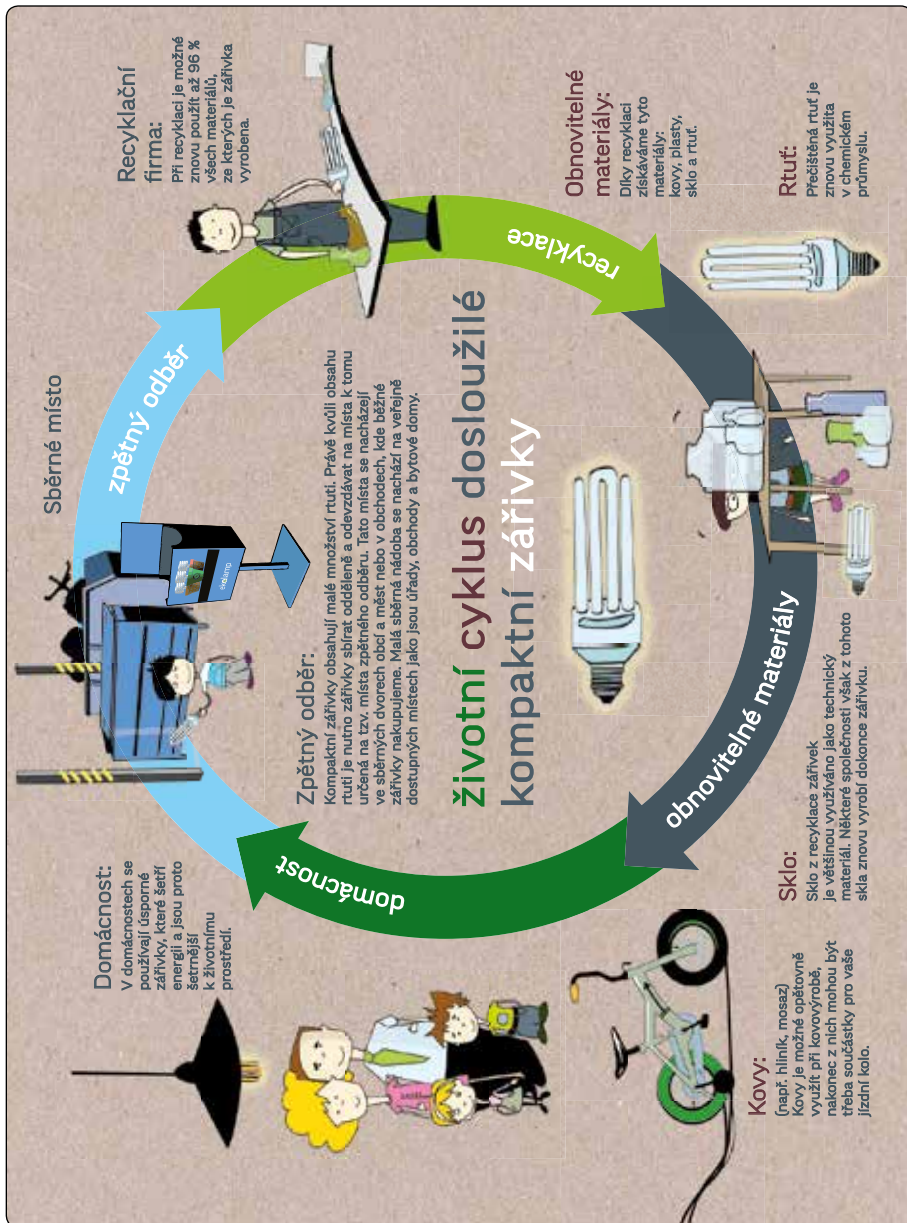

Patrik Pavelka
Tobiáš Kobza
David Jelínek
Valerie Mikšánková

Sportovní den s Aktivním klubem 15. 6. 2019

v měsíci říjnu. O tom, proč se máje stavěly a staví, existuje mnoho domněnek a lidových pověstí. Někde byl postaven na ochranu před zlou mocí čarodějnou, zlými duchy a nemocemi, jinde chránil před krupobitím anebo se lidé jen těšili pohledem na zelenající se větve, protože nastal nejkrásnější měsíc v roce – máj (květen). Máje byly tedy symbolem jara, nového zrození přírody a přílivu síly.

Velká, obřadní májka, postavená uprostřed dědiny, působí jako strážce. Proto se kolem ní zpívá a tančí. Je však nutné ji hlídat, aby ji nikdo neskácel a neměl právo pak žádat výkupné. Nejinak tomu bylo i na Rusavě. Máj stavěli statní dřevorubci v podvečer filipojakubské noci. Vybírali štíhlý a vysoký smrkový kmen, jehož kůru oloupali. Vršek, malý zelený smrček, byl opentlen fáborky, stejně jako věnec z chvojí, který visel pod ním. Máj stával na dědině celý měsíc až do konce května, kdy skončil svou „vládu“ a byl skácen. Na máj vzpomínala v roce 1924 také tříasedmdesátiletá Rusavjanka Františka Česková: „Galán postavil také své galance mája. Býval to obyčejně smrkový vršek. Stavěli jej na vysokou žrd' nebo na kratší bidélko, které přivázali na jabloň nebo hrušku u samé chalupy. Na máji byl šátek červený, bílý nebo strakatý, flaška s goalkú alebo s odpuščením, aji s močůvkú, protože druzí chlapi chodili to krasť. A byly na něm také pentle. Máj stával, dokud jej s muzikou nestáli anebo druzí chlapi neukradli. Málokdy bylo, aby vydržel celý měsíc. Cérce s nedobrou pověstí anebo pochybné pověstí pověsili chlapi na žerd' anebo bidélko na stromě chlapa z hader

Kácání mája (r. 1980)

Kácání mája (r. 1988)

Kácání mája (r. 2004)

Kácání mája (r. 2019)

a slámy. Teho nestínali s muzikú ani ho chlapci neukradli; teho si mosela ta cérka sama snést ze stromu, co by žádný neviděl, alebo si tam proň poslala nějakého ogaru.“

Také dnešní osmdesátiletí pamětníci vzpomínají na svá dětská léta, kdy chodili na Hořansko do březového hájku, kde stával máj. ... „a strýc Mozola tam hrával na harmoniku a zpívalo sa a hrálo ... aj lavečky z breze nám postavil“

Dnes tento starý obyčej, v letošním roce 43. ročník, udržuje na Rusavě Valašský krúžek Rusavjan. Charakter akce zůstal stejný, jen se staví i kácí v týž den a ruční stavění máje nahradila technika. „Cérky“ upletou z chvojí, „hada“ a věnec, který spolu s vrškem ozdobí barevnými fáborky. „Ogaři“ je pak připevní spolu s vlaječkou na oloupaný smrkový kmen.

Odpoledne vychází krojovaný průvod od základní školy v doprovodu cimbálové muziky. Zpívající průvod doprovází maškary a uzavírají jej občané, kteří se k němu postupně připojují. Všichni se shromáždí na prostranství, uprostřed kterého stojí máj. Po zahájení slavnosti následuje vystoupení účinkujících. Hudebního a tanečního programu se zhostí pozvané dětské i dospělé folklorní soubory, které se střídají s domácím Rusavjanem. „Cérky“ roztočí své sukně při milostné gúlané a „ogarům“ blýsknou se valašky při zbojnických. Poté následuje humorná scénka. K tradičním maskám patří dřevaři, hajný, policajt, stará baba a doktor se zdravotní sestrou. Scénky, jež masky hrají, často odráží aktuální dění v obci, politickou situaci, ale také parodie na televizní seriály, reklamy či populární soutěže. Mnozí jistě vzpomenu na vítání generála Laudona v dobových kostýmech, Sandokana, který k nám zavítal z dalekého Mompracemu, na pohádku o Lotrášovi a Zubani, na tradiční pastýřskou vánoční hru, která byla uvedena v podobě „lehkých žen“, nebo Česko hledá SuperStar, O hlupé Mařence z Vnorov či O ukradené májce a spoustu dalších humorných i lechtivých scének. Tyto scénky ztvárňují jak místní občané, tak pozvané folklorní soubory či divadelní spolky. Vyvrcholením celé akce je skácení máje a ukořistění vlajky. Dnes se však kořistí staly i barevné fáborky, pro které se rozeběhnou děti a odnesou si je domů. Celá slavnost končí večerní lidovou veselicí u cimbálové muziky.

V letech 1977–1991 stával máj na prostranství před Obecním domem, v letech 1992–2008 na prostranství u „tetiny Baťové“ (Olga Hudcová) a od roku 2009 se tyčí na louce kopce Čechera.

Soukromé májky můžeme spatřit v zahradách, kde si je lidé staví nejen pro potěšení, ale i jako připomínku celé této tradice. Kácení pak spojí s přátelským posezením u ohně.

*„Už zme máj zeťali, vršek ulámali,
už zme ty děvčice aj vytancovali.“*

Jana Macková

Použitá literatura:

Táborský, F.: Rusava – život valašské dědiny
Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska

Původní hlavní oltář z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Holešově v kostele Povýšení sv. Kříže na Rusavě

Stavba nového farního barokního kostela Nanebevzetí Panny Marie na místě staršího menšího kostela na holešovském náměstí započala zřejmě někdy na samém sklonku 17. století a v roce 1708 za tehdejšího majitele holešovského panství Jana Zikmunda svobodného pána z Rottalu (†1717) byl kostel dokončen. Vnitřní výzdoba kostela pak byla dotvářena za syna Jana Zikmunda, Františka Antonína hraběte z Rottalu, který byl držitelem holešovského panství v letech 1717–1762. Na sochařské a štukové výzdobě kostela se ve 30. a 40. letech 18. století podíleli Jan Jiří Schauberger a Ondřej Zahner, nejvýraznější sochařské osobnosti Moravy první poloviny 18. století.

Presbytáři kostela dominuje monumentální zděné sloupové retabulum hlavního oltáře se scénou Nanebevzetí Panny Marie, která není oproti zvyklostem provedena v malbě na obraze, ale sochařsky ve štku J. J. Schaubergera, který je autorem převážné části sochařské výzdoby kostela. Scénu Nanebevzetí Panny Marie doplňují po stranách sochy sv. Kateřiny Alexandrijské, sv. Františka z Pauly, sv. Antonína Paduánského a sv. Cecílie, jejichž autorem je Ondřej Zahner. Olomoucký sochař Ondřej Zahner je také autorem vyřezávaného tabernáku (tj. svatostánku) hlavního oltáře s postavami dvou zlacených andělů po stranách. Sochařská výzdoba hlavního oltáře (alespoň Schaubergerova plastika Nanebevzetí Panny Marie) byla dokončena do roku 1735, neboť 26. července téhož roku kostel slavnostně posvětil olomoucký světící biskup Otto Honorius hrabě z Egkhu a Hungersbachu.

V roce 1860 započal tehdejší majitel holešovského panství a patron kostela Rudolf Karel Eugen hrabě z Wrbná (*1813, †1883) důkladnou renovaci interiéru kostela, kdy mimo jiné nechal nově vymalovat klenbu hlavní lodi a presbytáře ve stylu druhého rokoka. Při těchto úpravách nechal hrabě Wrbná pořídit nový, co do šíře rozměrnější vyřezávaný tabernákl hlavního oltáře, neboť původní barokní od Ondřeje Zahnera pocházející z 30. či 40. let 18. století již nevyhovoval zřejmě svými rozměry i estetickému a uměleckému cítění druhé poloviny 19. století. Původní hodnotný barokní tabernákl byl pak holešovskou farností v roce 1860 darován kostelu Povýšení sv. Kříže v Rusavě, kde nahradil zřejmě prostší umělecky méně hodnotný svatostánek. Jelikož prostor presbytáře v rusavském kostele je příliš úzký a nový samotný svatostánek jeho prostor téměř celý zaplnil, byla jeho podstatná část – dva zlatě polychromovaní andělé, cenná barokní dřevorezba, ponechána v Holešově. Andělé byli umístěni na soklech v rozích presbytáře po straně nového tabernáklu, kde sloužili jako světloonoši věčného světla.

Od roku 2016 probíhá v holešovském kostele restaurování retabula hlavního oltáře se sochařskou výzdobou v nákladech více než pět milionů korun a při té příležitosti byla navržena výměna tabernáklů hlavních oltářů mezi holešovským a rusavským kostelem, neboť současný stav není ideální ani v jednom z těchto kostelů. Nynější holešovský svatostánek tvoří jakousi „hradbu“ a zastíňuje Schaubergerovo vrcholně umělecké sochařské dílo – ústřední kompozici Nanebevzetí Panny Marie. Původní holešovský svatostánek je pro kostel na Rusavě příliš vysoký a zakrývá více než polovinu oltářního obrazu Povýšení sv. Kříže z poslední třetiny 19. století, jehož autorem je šternberský malíř Gustav Přechek. Navíc je svatostánek značně ochuzen a degradován absencí andělů, s nimiž tvořil jeden umělecký celek.

Proto se uvažuje o navrácení Zahnerova tabernáklu zpět do holešovského farního kostela Nanebevzetí Panny Marie. Nejprve by však musel projít značně nákladným restaurátorským zásahem a poté by byl umístěn do presbytáře před retabulum se scénou Nanebevzetí Panny Marie, kam původně patřil a pro nějž byl zhotoven. Po jeho stranách by byly umístěny zlatě polychromované dřevorezby andělů, které prošly náročnou restaurací v letech 2001–2002 v nákladu 200 000 Kč. Holešovská farnost by kostelu Povýšení sv. Kříže v Rusavě jako náhradu postoupila tabernákl pořízený pro holešovský kostel hrabětem Wrbnou v roce 1860. Jedná se o umělecky kvalitní dřevorezbu v klasicistním slohu, v současnosti polychromovanou v lomené bílé barvě se zlacenými prvky. Spodní část tabernáklu by se odstranila a do rusavského kostela by se umístila horní část, tj. svatostánek s dvojicí adorujících andělů po stranách.

V dubnu 2019 proběhl základní průzkum a návrh na restaurování rusavského oltáře Mgr. Filipem Novotným, akademickým sochařem a restaurátorem v Praze. Průzkum prokázal současný špatný stav oltáře. Při instalaci do rusavského kostela byl oltář vzhledem k patrnému rozdílu velikosti prostoru presbytáře a menšímu oltářnímu stolu (Holešov 350 cm, Rusava 250 cm) zredukován a snad částečně rozměrově upraven. Oltář byl patrně snížen a je možné, že byla odstraněna soklová část. Oltář je vyřezaný z lipového dřeva a je značně napaden dřevokazným hmyzem (červotočem). Dřevěné části jsou popraskané a rozklížené, několik detailů chybí. Především subtilní řezby dekorativní výzdoby jsou

silně poškozeny. Při úpravě oltáře došlo ke křivému osazení sloupků, jejichž patky jsou silně zdeformovány. V horní části sloupků i na dalších místech jsou dodatečně přidané profilované lišty. Byl přidán nevhodný dekorativní řezaný motiv patrně z první poloviny 19. století. Degradovaná je původní barevná úprava povrchu oltáře, který byl několikrát přetřen (z vrstev přemaleb bylo zjištěno, že původní bílá barva oltáře byla dokonce změněna na černou! K této změně došlo zřejmě někdy v první polovině 19. století). Všechny zlacené prvky oltáře jsou překryty lakem ve spreji obsahujícím práškový bronz oxidující do zelených tónů. Náklady na restaurování oltáře jsou vyčísleny na 782 500 Kč.

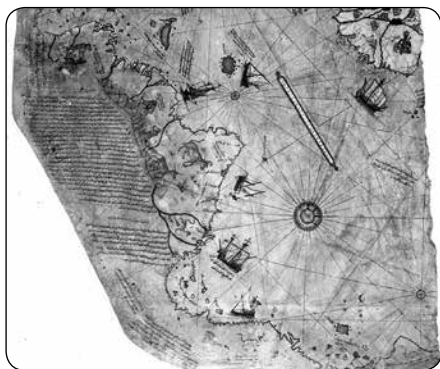
Pavel Hrudík

Tabernákl: Eucharistický svatostánek (označovaný v různých obdobích a podle různého umístění jako sanktuárium či sanktuář, pastoforium nebo tabernákulum) je nejposvátnější místo v katolických kostelích určené pro ukládání liturgických nádob s eucharistií. Do svatostánku má přístup pouze kněz nebo člověk knězem pověřený. Nikdo jiný do něj vkládat, brát nebo s ním jakkoli jinak manipulovat nesmí (ministranti, kostelník, návštěvníci kostela atd.).
Presbytář: Čili kněžiště (z latinského presbyterium) je část prostoru křesťanského kostela či katedrály, která je vyhrazena kněžím.

Patagonie (2. část)

Patagonie získává obrysy

Prvními Evropany na pobřeží Patagonie byli účastníci pravděpodobně již portugalských výprav do oblastí dnešní Brazílie realizovaných od jejího víceméně náhodného objevení Pedrem Cabralem v roce 1500. Portugalské objevy zachycuje mimo jiné mapa osmanského korzára Piriho Reise z roku 1513, která žádný průplav do Tichého oceánu nezobrazuje. Jde o pergamen zaznamenávající většinu Atlantského oceánu (viz obr. 1). Pobřeží Jižní Ameriky je zde stočeno východním

Obr. 1 – Jižní Amerika na mapě osmanského korzára Piriho Reise (1513).

ZAJÍMAVOSTI ...

směrem pravděpodobně z důvodu snahy Portugalců neporušit Tordesillaskou smlouvu se Španělskem z roku 1494. Ta dělila svět mezi uvedené mocnosti podle poledníku 64° západní délky, přičemž Portugalcům náleželo území na východ od uvedené hranice.

Zcela jistě zde byla v roce 1520 nucena přezimovat již zmíněná výprava Fernãa de Magalhães, který je považován za původce názvu Patagonie. Došlo zde dokonce ke vzpouře a dva námořníci byli vysazeni na pobřeží a zanechání svému osudu. Následně se toto území stává součástí španělské koloniální říše. Proplouvající lodě dlouho využívaly pouze známý Magalhãesův průliv

Obr. 2 – Patagonie na mapě Ameriky nizozemského kartografa Jodoca Hondia (1606).

Obr. 3 – Patagonie na mapě světa francouzského kartografa vlámského původu Nicolase Sansona d'Abbeville (1691).

Obr. 4 – Pohled na pobřeží kanálu Beagle.

zejména z důvodu častých bouří zuřících jižně od Ohňové země. Tento stav reflektuje ještě téměř o sto let později vydaná mapa Ameriky, která byla součástí Mercatorova-Hondiova atlasu v roce 1606 (viz obr. 2). Součástí mapy jsou také výjevy ze života domorodců (například výroba alkoholických nápojů pomocí lidských slin), které připadaly Evropanům těžko pochopitelné.

Některé lodě byly po proplutí Magalhãesova průlivu častými bouřemi zahrnuty daleko na jih, což vedlo k domněnce, že existuje ještě jižnější mořský průliv (Drakeův průliv). Ten objevil společně s mysem Horn až v roce 1616 holandský kapitán Willem Schouten. Tyto objevy se začínají na mapách projevovat od poloviny sedmnáctého století. Příkladem může být mapa světa (obr. 3) francouzského kartografa Nicolase Sansona d'Abbeville, který působil jako dvorní kartograf francouzských králů Ludvíka XIII. a Ludvíka XIV.

V osmnáctém a devatenáctém století byla oblast Patagonie předmětem zájmu několika vědeckých, převážně britských expedic. Za zmínku stojí expedice lodi Beagle, které se zúčastnil i autor převratného díla „O původu druhů“ (celý název knihy je: O vzniku druhů přírodním výběrem neboli uchováním prospěšných plemen v boji o život) Charles Darwin. Expediční loď Beagle dala jméno úzkému průlivu, který odděluje jižní pobřeží Ohňové země od ostrovů Navarino a Hoste. Délka průlivu je úctyhodných 240 kilometrů při průměrné šířce pouhých 5 kilometrů. Z přilehlých ostrovů stéká do ledových vod průlivu několik ledovců (obr. 4).

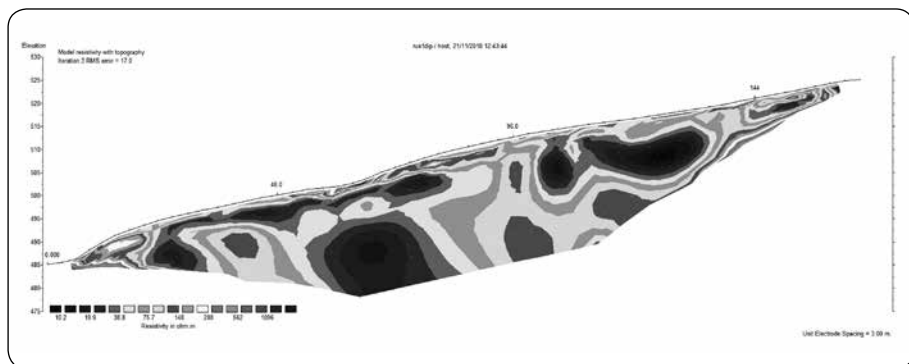
V průběhu devatenáctého století potom zde proběhla intenzivní kolonizace ze strany Argentiny a Chile, kterou doprovázely pohraniční spory. V roce 1848

bylo založeno město Punta Arenas (nejstarší trvale osídlené sídlo regionu). Spory ukončila až mezinárodní smlouva z roku 1881, která přesně vymezila hranice mezi Argentinou a Chile. Průběh hranice byl určen rozvodím hřebene And. Výjimku tvořila oblast Magalhãesova průlivu a Ohňová země, které byly rovnoměrně rozděleny mezi oba státy. Průliv byl také definován jako otevřený pro svobodnou plavbu lodí všech národů a bylo zakázáno v oblasti budovat opevnění.

Bára a Zdeněk Stachoňovi

Vybrané formy reliéfu okolí Rusavy

Hostýnské vrchy, kde se nalézá obec Rusava, jsou součástí karpatského flyšového pásma. Flyš je specifická hornina, která se skládá z různě mocných vrstev pískovců a slepenců, které periodicky střídají jílovcové vrstvy. Zatímco pískovce a slepence jsou pro vodu propustné, jílovcové vrstvy představují pro vodu bariéru. Voda se tak hromadí kolem jílovcových vrstev a snižuje tření mezi jílovcem a na nich spočívajícími pískovci. V důsledku toho společně s relativně velkým převýšením, které dává svahům velkou potenciální energii, se jednotlivé vrstvy po sobě posouvají za vzniku různě velkých a různě hlubokých sesuvů (obr. 1). Právě sesuvy a sesouvání jsou pro flyšové Karpaty typické a činí z nich z hlediska svahových procesů neaktivnější částí reliéfu naší republiky. Nicméně ani flyšové pásmo není všude stejné, někde mají větší zastoupení pískovce, někde to jsou slepence a jinde zase jílovce. Proto také Hostýnské vrchy nevypadají všude stejně. Největší zastoupení odolných pískovců nalezneme v pomyslném trojúhelníku vymezeném údolními vodními

Obr. 1 – Profil tělesa jednoho sesuvu na Rusavsku pod Kotárem (556 m n. m.) pomocí elektrické odporové tomografie. Metoda elektrické odporové tomografie umožňuje „podívat se“ pod povrch, aniž by bylo nutné provádět sondáž či výkopové práce. Podle elektrického odporu jednotlivých horninových vrstev se dá například zjistit, v jaké hloubce a jaký tvar má smyková plocha sesuvu, jak je mocné těleso sesuvu atd. Na tomto obrázku je rozhraní smykové plochy zachyceno v pravém horním a levém dolním konci obrázku.

Obr. 2 – Voštiny vyvinuté v pískovcové skále na vrcholu Skalného.

Obr. 3: Skalní mísa na jihozápadním svahu pod vrcholem Čerňavy. Na vzniku skalní mísy se kromě mechanického zvětvřování (odštěpování drobných úlomků rozpínajícím se ledem) podílí i chemické zvětvřování, kdy je vyluhován tmel a tím je oslabována soudržnost mezi jednotlivými zrnky pískovce.

toků Juhyně a Ráztoky s Rusavou. Proto také v této části dosahují Hostýnské vrchy nejvyšších výšek: Kelčský Javorník (865 m n. m.), Čerňava (845 m n. m.) a památný Hostýn (735 m n. m.). Tedy nejvyšších výšek Hostýnské vrchy dosahují na okraji pohoří, na samotném čele tzv. magurského příkrovu, nikoliv v nějaké centrální části pohoří. Tato nejvyšší část Hostýnských vrchů bývá v geomorfologickém členění označována jako Rusavská hornatina. Celé Hostýnské vrchy spolu s Karpaty mají tzv. příkrovovou stavbu. Můžeme si to představit tak, jako kdybychom těžkou skříň šoupli po koberci. Před skříňí by se začal koberec vlnit a jednotlivé vlny by na sebe naléhaly. Podobnou stavbou a obdobně vznikly Karpaty až na to, že místo těžké skříň se uplatnil tlak africké kontinentální desky na Evropu, což bylo mj. i příčinou vyvrásnění Alp.

Rusavská hornatina, to však nejsou jen sesuvy, ale jsou to i rozsáhlé strukturní hřbety táhnoucí se ve dvou hlavních paralelních pruzích (první pruh po ose Čecher – Skalný – Obřany – Smrdutá – Čerňava, Sochová a druhý pruh po ose Hostýn – Krškovský – Javorník), kde vystupují pískovce a slepence v podobě izolovaných skalních věží či různě velkých skupin skalek, na nichž se vyvinul zajímavý mikrorelief. Výška těchto skal, jejichž počet v Rusavské hornatině je více než čtyři stovky, se pohybuje od 1 do 47 metrů, přičemž nejčastější výška je kolem 4 metrů. Některé skály mají na svých kolmých stěnách vyvinuté malé vhloubeniny, jimž se říká voštiny (obr. 2). Tyto tvary jsou typické pro známá pískovcová skalní města na Kokořínsku či v Českém ráji, ale v Karpatech jsou vzácnější a hůře vyvinuté. Kromě voštín se na rusavských skalách vyskytují nádherně vyvinuté skalní mísy (obr. 3), které mnohdy mají v průměru více než

1 metr. Lidé se ještě do 30. let 20. století domnívali, že jde o obětní žlaby. Později geomorfologové zjistili, že tato forma včetně odtokového žlábků, který odvádí přebytečnou vodu, vzniká ryze přírodní cestou kombinací mechanického a chemického zvětrávání a eroze. Vnímavý, bystrý pozorovatel si jistě u mnohých skal všimne pravidelných záseků, které nalezne i na některých balvanech po okolí. Jsou to stopy po těžbě kamene. Právě z těchto skalních výchozů tak nejedno rusavské stavení včetně kostela ukrývá ve svých zdech kameny. Stejně tak přítomnost poměrně kvalitního a odolného pískovce, velké sklony svahů a široký rozhled po kraji předurčovaly tuto oblast k výstavbě hradů, z nichž však všechny podlely zubu času a do současnosti z nich zbyly jen zříceniny (Křídlo, Lukov, Obřany, Zubříč, Šaumburk). Se skalami je rovněž spojen výskyt dvou jeskyní. Ta první se nachází pod skalní hradbou na Smrduté a má délku přes 55 metrů a ta druhá se nachází pod vrcholovým skaliskem na Čecheru a je dlouhá cca 14 metrů. Obě jeskyně patří mezi takzvané puklinové, neboť vznikaly na puklinách procházejících pískovci velmi často při rozhraních dvou různých subtypů pískovců a slepenců. Tyto jeskyně nemohou konkurovat svojí krásou nádherným jeskyním Moravského krasu, ale přesto i zde nalezneme zárodečnou sekundární výzdobu v podobě ostrůvků sintrových kůr, které vznikly vysrážením vápenného tmelu obsaženého v pískovcích anebo vysrážením vápencových valounků, které se staly součástí slepenců.

S okolím Rusavy je spjat jeden významný a pro laika exoticky až dobrodružně znějící fenomén tzv. říčního pirátství. O co jde? Jednotlivé řeky vlastní erozí formují svoje údolí. Nicméně eroze různých řek je odlišná a v čase se mění. Takto se může stát, že jedna řeka svojí intenzivnější erozí připraví vedlejší tok o část jeho povodí. Velmi dobře je výsledek říčního pirátství vidět u horní části povodí Ráztoky a Červenky, která je fakticky jednou ze zdrojnic Dřevnice. Údolí Ráztoky původně pokračovalo dál až ke Kyčeři (550 m n. m.). I dnes, pokud se půjdete projít, uvidíte, že údolí pokračuje dál a že současné rozvodí mezi Ráztokou a Červenkou je nevýrazné. Nicméně erozně silnější Červenka prořízla území mezi Grúnikem a Kyčerou a načepovala a odvedla tak vody z horní části povodí Ráztoky. Podobných příkladů by bylo možné v okolí Rusavy popsat více, ale tento je nejvýraznější. Kromě již zmíněné odlišné erozní síly je příčinou říčního pirátství i tektonika, kdy jednotlivé části pohoří jsou rozlámány na různě velké kry, které se vůči sobě různě pohybují a jsou protátny celou plejádou různě velkých zlomů, jejichž průběh silně ovlivňuje schopnost řek erodovat materiál v okolí takovýchto zlomů.

Z výše uvedeného plyne, že okolí Rusavy je sice jen malý kousek světa, ale je to kousek, který je pestrý a bohatý na různé formy reliéfu, které vyprávějí o minulosti vývoje krajiny a na jejichž základě se dá usuzovat, jakým způsobem a jakou intenzitou se bude reliéf okolí Rusavy a nejen jí vyvíjet v budoucnosti.

Poděkování místní samosprávě, konkrétně panu starostovi Škarpichovi, a panu Skácilovi, za umožnění dlouhodobého monitoringu vybraných sesuvů v okolí Rusavy.

*RNDr. Marek Křížek, Ph.D., Katedra fyzické geografie a geoekologie,
Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy*

Úspěch Jaromíra Češka

Ve dnech 8.–12. května 2019 probíhala v Brně Mezinárodní interpretační soutěž hráčů na žestové nástroje. Soutěžili zde studenti konzervatoří a akademií ze zemí visegradské čtyřky, tedy Češi, Slováci, Maďari a Poláci.

Jaromír Češek, žák ZUŠ Bystřice pod Hostýnem, byl přihlášen také. Byla mu udělena věková výjimka, neboť s přehledem zvládl nacvičit povinný soutěžní repertoár I. kategorie - zde soutěžili studenti 1. a 2. ročníků konzervatoří. Tato kategorie byla obsazena celkem 18 trumpetisty a soutěžilo se ve dvou kolech. Do druhého kola postupovalo deset bodově nejúspěšnějších z kola prvního. Jaromír postoupil! ...už to byla tak trochu senze – nechat za sebou tolik starších soupeřů.

Druhé kolo soutěže mělo předepsanou další povinnou skladbu (hrálo ji tedy všech postoupivších deset soutěžících, a výkony se proto daly krásně porovnávat). Jaromír vyvolával trochu nechápavé a přitom obdivné reakce jak svých kolegů – mladých trumpetistů, tak také odborné poroty složené ze středoškolských, vysokoškolských profesorů a profesionálních hráčů filharmonii. V čase, kdy Jaromír spolu se svou paní korepetitorkou nastoupil ke svému soutěžnímu klání ve 2. kole, zaplnil se sál zvědavými posluchači, neboť budovou konzervatoře už se neslo, že bude soutěžit malý trumpetista. Jaromír si, jak jiní, noty nechystal. Zavřel oči a hrál se vší tou svou přirozenou muzikálností..., a když se po povinné skladbě pustil do Koncertu pro trubku od A. Arutjunjana (mimochodem s touto skladbou se i absolvuje na konzervatoři), osazenstvo sálu se na sebe jen nechápavě podívalo, jak může tak malý kluk zvládnout zahrát tak náročný repertoár!

A jak to dopadlo? Výsledky 2. kola soutěže byly úžasné. Jaromír získal 3. cenu, první dvě místa patřila trumpetistům z Maďarska.

Podělili jsme se s Vámi o zážitky z mezinárodního soutěžního klání v Brně, o radost z úspěchu mladého trumpetisty a jistě můžeme tlumočit i vaše blahopřání jak jemu, tak jeho otci a učiteli v jedné osobě – Vladimíru Češkovi (učitel naší ZUŠ, konzervatoř Kroměříž), který ho vede a předává mu své hráčské zkušenosti.

ZUŠ Bystřice

Sužba UtilityReport pro Zlínský kraj

Dne 31. 5. 2019 byla spuštěna služba UtilityReport pro území Zlínského kraje. Tato služba umožňuje hromadné podání žádosti o vyjádření k existenci sítí všem územně dotčeným správcům inženýrských sítí najednou a z jednoho místa pomocí webové aplikace. Služba je určena zejména občanům – stavebníkům, pro které je bezplatná. Adresa pro vstup je <https://site.kr-zlinsky.cz>. Informační letáky jsou občanům k dispozici na stavebních úřadech.

Krajský úřad Zlínského kraje

A na úplný závěr perličky z naší mateřské školy

Vojtík: „Paní učitelko, co máme dneska na oběd?“

Pí uč.: „Masíčko a těstoviny.“

Vojtík: „Masíčko? Co to je masíčko? To neznám...“

Pí uč.: „Maso.“

Vojtík: „Aha, maso. Tak to znám.“

Paní učitelka u odpolední svačinky zívla a Emička říká s udiveným výrazem: „Paní učitelko, vy jste nespala?“

Na svačinku měly děti termix s rohlíkem.

Emička: „Paní učitelko, můžu si vzít to víčko od jogurtu?“

Pí uč.: „Ne, Emi, sbíráme to pro nemocné děti.“

Emička: „A proč?“ (nemocné)

Pí uč.: „Nasbíráme to a děti pak za to budou mít penízky a můžou se vyléčit nebo se pro ně nakoupí nějaké rehabilitační pomůcky nebo léky.“

Emička: „A až se všechny děti uzdraví, tak si to můžeme vzít?“

5. května ráno byla Bečka, Klapinov, Pardus a část Hořanska pokryta sněhovou pokrývkou, která naštěstí brzy roztála.

NÁVRH nového jízdního řádu

770460 Bystřice p.Host.-Brusné-Rusava

Přepřevu zajišťuje: KRODOS BUS a.s., Skopalíkova 2385/45, 767 01 Kroměříž, aut.nádr. email info@krodosbus.cz,

Km	TČ	Seznam zastávek	1	3	5	101	7	103	9	105
			✕	✕	✕	Ⓢ	✕	Ⓢ	✕	Ⓢ
0 0 0 0 0 0 1		Bystřice p.Host.,žel.st.			06:01		43	08:06	08:06	09:06
0 2 2 2 2 2 2		Bystřice p.Host.,aut.st.	od		06:04	06:14	07:20	08:09	08:09	09:09
3 3 3 3 3 3		Bystřice p.Host.,nám.			06:06	06:16		08:11	08:11	
4 4 4 4 4 4		Bystřice p.Host.,ZŠ Bratrství								
3 3 3 4 3 5	×	Bystřice p.Host.,u Benetků			06:07	06:17		08:12	08:12	
5 5 5 6 5 6	×	Slavkov p.Host.,hor.zast.			06:10	06:20		08:15	08:15	
6 6 6 7 6 7		Slavkov p.Host.,ObÚ			06:11	06:21		08:16	08:16	
3 3 3 7 3 8		Bystřice p.Host.,Bílavsko,					07:24			09:13
5 5 5 7 5 9		Bystřice p.Host.,Hlinsko p.Host.,					07:27			09:16
6 6 6 7 6 10		Chomýž					07:29			09:18
7 7 7 8 7 11	×	Brusné,hor.zast.	▼		06:13	06:23		08:18	08:18	
7 8 7 9 8 8		Brusné,rest.	př		06:15	06:25	07:32	08:20	08:20	09:20
7 8 7 9 8 8		Brusné,rest.	od	04:42	05:16	06:16	06:26	07:32	08:21	09:21
9 9 9 10 9 9	13	Rusava,,Podhradí		04:44	05:18	06:18	06:28	07:35	08:23	09:23
10 10 10 11 10 10	14	Rusava,,kino		04:46	05:20	06:20	06:30	07:37	08:25	09:25
11 11 11 12 11 11	15	Rusava,,ZŠ		04:48		06:22	06:32	07:39		09:27
11 12 11 13 12 16	×	Rusava,,u lomu		04:50		06:24	06:34	07:41		09:29
12 12 13 13 12 17		Rusava,,Hořansko		04:51		06:25	06:35	07:42		09:30
13 13 14 13 18		Rusava,,ZŠ								
15 15 16 15 11 19		Rusava,,Zakopanica			05:21			08:26	08:36	
16 16 17 16 12 20		Rusava,,Ráztoka,hotel	▼		05:23			08:28	08:38	
17 17 18 17 13 21		Rusava,,Ráztoka,u mostu	př		05:25			08:30	08:40	

Km	TČ	Seznam zastávek	2	102	4	6	8	10	212	104	12
			✕	Ⓢ	✕	✕	✕	✕	✕	Ⓢ	✕
0 0 0 0 21		Rusava,,Ráztoka,u mostu	od			05:26		43	53		43
1 1 1 1 20		Rusava,,Ráztoka,hotel				05:27		06:40	07:15		
2 2 2 2 19		Rusava,,Zakopanica				05:29		06:42	07:17		
4 4 4 4 18		Rusava,,ZŠ						06:44	07:19		
5 5 5 5 17		Rusava,,Hořansko									
6 6 6 6 16	×	Rusava,,u lomu	04:31	05:01	05:05		06:26	06:50	07:25	07:31	07:55
7 7 7 7 15		Rusava,,ZŠ	04:32	05:02	05:06		06:27	06:51	07:27	07:32	07:56
3 7 7 7 14		Rusava,,kino	04:34	05:04	05:08		06:29	06:53	07:29	07:34	07:58
4 8 8 8 13	×	Rusava,,Podhradí	04:36	05:06	05:10	05:30	06:31	06:55	07:31	07:36	08:00
6 10 10 10 12		Brusné,rest.	04:38	05:08	05:12	05:32	06:33	06:57	07:33	07:38	08:02
6 10 10 10 12		Brusné,rest.	04:40	05:10	05:14	05:34	06:35	06:59	07:35	07:40	08:04
6 10 10 11	×	Brusné,hor.zast.	od	05:11		05:36	06:36	06:59	07:36	07:40	08:05
6 11 11 11 10		Chomýž		05:12		05:37	06:37		07:37		08:06
12 12 12 12 9		Bystřice p.Host.,Hlinsko p.Host.,						07:02		07:43	
14 14 14 8		Bystřice p.Host.,Bílavsko,						07:06		07:47	
8 12 12 7		Slavkov p.Host.,ObÚ						07:09		07:50	
8 12 12 6	×	Slavkov p.Host.,hor.zast.	05:14		05:39	06:39		07:39		08:08	
11 15 15 5	×	Bystřice p.Host.,u Benetků	05:15		05:40	06:40		07:40		08:09	
18 18 18 3		Bystřice p.Host.,ZŠ Bratrství	05:18		05:43	06:43		07:43		08:12	
11 19 15 3		Bystřice p.Host.,nám.					07:14				08:13
12 20 16 16 2		Bystřice p.Host.,aut.st.	▼	05:19	05:44	06:44	07:16	07:44			08:16
13 17 17 1		Bystřice p.Host.,žel.st.	př	05:22	05:47	06:47	07:18	07:47	07:53	08:16	

✕ jede v neděli a ve státem uznané svátky
 ✕ jede v pracovních dnech
 43 nejede od 23.12.2019 do 2.1.2020,31.1.2020, od 2.3.2020 do 6.3.2020,9.4.2020, od 1.7.2020 do 31.8.2020, od 26.10.2020 do 27.10.2020
 53 jede od 23.12.2019 do 2.1.2020,31.1.2020, od 2.3.2020 do 6.3.2020,9.4.2020, od 1.7.2020 do 31.8.2020, od 26.10.2020 do 27.10.2020

Platí od 16.12.2019

do 12.12.2020

tel. 573331257

107	11	109	13	111	17	113	217	115	19	21	23	117	119	25	33	31	125
⊕ ⊕	⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕	⊕	⊕ ⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕	⊕	⊕ ⊕
10:06	10:06	11:06		12:56	14:02	14:06	14:06	14:56	15:06	16:06	17:06	17:06	18:30	18:35	20:06		
10:09	10:09	11:09		12:59	14:05	14:09	14:09	14:59	15:09	16:09	17:09	17:09	18:34	18:38	20:09		
10:11	10:11	11:11		13:01	14:07	14:11	14:11	15:01	15:11	16:11	17:11	17:11	18:36				
					14:10				15:14				18:37				
10:12	10:12	11:12		13:02	14:12	14:12	14:12	15:02	15:17	16:12	17:12		18:37				
10:15	10:15	11:15		13:05	14:15	14:15	14:15	15:05	15:20	16:15	17:15		18:40				
10:16	10:16	11:16		13:06	14:16	14:16	14:16	15:06	15:21	16:16	17:16		18:41				
												17:13		18:42	20:13		
			12:35									17:16		18:45	20:16		
			12:37									17:19		18:48	20:19		
10:18	10:18	11:18		13:08	14:18	14:18	14:18	15:08	15:23	16:18	17:18		18:43				
10:20	10:20	11:20	12:40	13:10	14:20	14:20	14:20	15:10	15:25	16:20	17:20	17:22	18:45	18:51	20:22		
10:21	10:21	11:21	12:40	13:11	14:21	14:21	14:21	15:11	15:26	16:21	17:21	17:23	18:46	18:52	20:23	22:26	22:26
10:23	10:23	11:23	12:42	13:13	14:23	14:23	14:23	15:13	15:28	16:23	17:23	17:25	18:48	18:54	20:25	22:28	22:29
10:25	10:25	11:25	12:44	13:15	14:25	14:25	14:25	15:15	15:30	16:25	17:25	17:27	18:50	18:56	20:27	22:30	22:31
	10:27	11:27	12:46		14:27	14:27	14:27		15:32	16:27	17:27	17:29		18:58	20:29	22:32	22:33
	10:29	11:29	12:48		14:29	14:29	14:29		15:34	16:29	17:29	17:31		19:00	20:31	22:34	22:35
	10:30	11:30	12:49		14:30	14:30	14:30		15:35	16:30	17:30	17:32		19:01	20:32	22:35	22:36
			12:51														
10:26	10:36		12:55	13:16				15:16	15:40				18:51	19:06			
10:28	10:38		12:57	13:18				15:18	15:42				18:53	19:08			
10:30	10:40		12:59	13:20				15:20	15:44				18:55	19:10			

106	108	14	110	112	16	18	114	26	116	22	24	118	120	34	36	30	124
⊕ ⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕ ⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕	⊕ ⊕	⊕ ⊕	⊕	⊕	⊕	⊕ ⊕
08:31		09:20	10:31		12:00	13:00	13:21	14:31			15:50	16:26			19:21		
08:33		09:22	10:33		12:02	13:02	13:23				15:52	16:28			19:23		
08:35		09:24	10:35		12:04	13:04	13:25				15:54	16:30			19:25		
	09:31	09:31		11:31	12:10	13:10	13:30	14:10	14:31	14:41	15:59	16:35	17:40	18:01	19:30	21:10	21:10
	09:32	09:32		11:32	12:11	13:11	13:32	14:11	14:32	14:42	16:01	16:37	17:41	18:02	19:32	21:11	21:11
	09:34	09:34		11:34	12:13	13:13	13:33	14:13	14:34	14:44	16:02	16:38	17:43	18:04	19:33	21:13	21:13
08:36	09:36	09:36	10:36	11:36	12:14	13:15	13:34	14:15	14:36	14:46	16:03	16:39	17:45	18:06	19:34	21:15	21:15
08:38	09:38	09:38	10:38	11:38	12:16	13:17	13:36	14:17	14:38	14:48	16:05	16:41	17:47	18:08	19:36	21:17	21:17
08:40	09:40	09:40	10:40	11:40	12:19	13:19	13:38	14:19	14:40	14:50	16:07	16:43	17:49	18:10	19:38	21:19	21:19
08:41	09:41	09:41	10:41	11:41	12:19	13:20	13:39	14:20	14:41	14:51	16:08	16:44	17:50	18:11	19:39		
08:42	09:42	09:42	10:42	11:42			13:40		14:42					18:12			
					12:21	13:22		14:22		14:53	16:10	16:46	17:52		19:41		
					12:24	13:26		14:24		14:55	16:14	16:50	17:54		19:45		
						13:29		14:27		14:58	16:17	16:53	17:57		19:48		
08:44	09:44	09:44	10:44	11:44			13:42		14:44					18:14			
08:45	09:45	09:45	10:45	11:45			13:43		14:45					18:15			
08:48	09:48	09:48	10:48	11:48			13:46		14:48					18:18			
08:49	09:49	09:49	10:49	11:49			13:47		14:49					18:19			
08:52	09:52	09:52	10:52	11:52			13:53	13:50	14:52	15:02	16:21	16:57	18:01	18:22	19:52		
08:54	09:54	09:55	10:54	11:54			13:55	13:52	14:54	15:04	16:23	16:59	18:03	18:24	19:54		

zastávka je jen na znamení nebo požádání

| spoj příslušnou zastávkou projíždí

Na lince platí Tarif a Smluvní přepravní podmínky KRODOS BUS a.s. Informace o tarifu a smluvních přepravních podmínkách

} spoj jede po jiné trase

jsou zveřejněny na www.krodosbus.cz a ve vozidlech na lince.

[Obsah]

Slovo má starosta...

Přehled některých inv. a neinv. akcí.....	str. 2
Volby do Evropského parlamentu	str. 4
Nebraňme se ekologii.....	str. 5

Dění v obci

Kuličkíada	str. 6
Mezinárodní výtvarné sympozium	str. 7

Naše škola

Polytechnické vzdělávání	str. 8
Naši žáci jako výtvarníci	str. 9
Předškoláci v 1. třídě	str. 9
Sportovní odpoledne ve Včelíně	str. 10
Den s Policií ČR	str. 10
Hurá na prázdniny	str. 11

Sport

SK Rusava – fotbal – jaro 2019	str. 11
Sportovní sezona.....	str. 14

Historie

Stavění májů	str. 14
Původní hlavní oltář z kostela v Holešově v kostele na Rusavě	str. 17

Zajímavosti

Patagonie (2. část)	str. 19
Zajímavosti reliéfu okolí Rusavy	str. 22
Úspěch Jaromíra Česka	str. 24

Obrazky k obsahu: Práce dětí: berušky - Diana Krajcarová 1. třída; sluníčko - Vanessa Janečková 1. třída; motýlek - autor neznámý :-); nazouváky - Markéta Sedlářová - 3. třída.

Kdo už letos zavítal na rusavské koupaliště, jistě si všiml, že došlo k několika stavebním úpravám. Přemístění vstupních turniketů, nově postavené sociálky nebo přístup k občerstvení i pro projíždějící bez nutnosti vstupu do areálu. To jsou jen některé změny, kterými koupaliště na letošní sezónu prochází. Pokud se vám podaří křížovku vylouštít a odpověď doručit do 31. 7. 2019 do kanceláře Obecního úřadu na Rusavě, budete zařazení do slosování. Tři vylosování obdrží (viz tajenku).

	PLAŠT BEDUINA	1. DÍL TAJENKY	VYROBENÁ Z DRASLA	POŘADÍ	STAŠKOVÝ JMÉNO						
ANDREA (DOM.)											
BERAN (NÁR.)											
PAZNEHT- NIK											
POMŮCKA: AUA AUE	OSIČKA (SLOV.) STAROŘEK					INIC. PROZ. VACHKA	SPZ HODONINA	ALTOVÁ VIOLA	TÝKAJ. SE DNY	DOUŠEK	OZN. LET. RAKOUSKA
NĚMECKÁ ŘEKA				LEHÁTKA ŽENSKÉ JMÉNO							
ČESKÝ ZPĚVÁK					1. DÍL TAJENKY KOBKA						
K NIČEMU						ZÁCHVAT DRUH PAPOUŠKA					
POMŮCKA: OPLT UOR	POLIČKO SPĚCH						INIC. REŽ. VÁVRY KOUPE			KORYŠ	PAPOUŠEK
JODID DRASELNÝ			SARMAT ŘADA PLAVIDEL					EPOCHA ÚTAJOVANÉ			
VYSOKO- ŠKOLSKÝ KLUB				TRNOVNÍK LISTY					SETINA HEKTARU RANIT		
KORÁLOVÝ OSTROV					AKVARIUM RYBKA ČÍTAT (NÁR.)						
PĚNDLO						JMÉNO FENY ŠVÝCARSKÝ KANTON				SPZ KROMĚŘÍŽE	ETIOPSKÉ SIDLO
POMŮCKA: URI	INIC. SCEN. DVOŘÁKA	2. DÍL TAJENKY SPZ ROKYCAN									
DRÁTENÍK (SLOV.)							NĚMĚ				
PŘÍJITÍ							PRCHAVÁ KAPALINA				

Zpravodaj obce Rusava
periodický tisk územního samosprávného celku

Vydává: Obec Rusava, Rusava 248, IČ: 00287709

registrační číslo: MK ČR E 12061

Za vydání odpovídá: Ludmila Mikšánková

Tel.: 573 392 066

e-mail: rusavak@rusava.cz

www.rusava.cz

Periodicita: vychází 4x ročně

Příspěvky prošly jazykovou korekturou.

Uzávěrka příspěvků do příštího zpravodaje

je 15. září 2019.

Náklad: 400 ks

Tisk & grafika: TYPOservis Holešov